

FAN, TA'LIM VA AMALIYOT INTEGRATSIYASI

ISSN: 2181-1776(E) | SJIF 2023: 6.907

Qudratilloev Shohro'z
Kamolovich

*Samarqand shahri 81-maktab Tarix fani o'qituvchisi
Telefon: +998-97-553-95-55*

MAMLAKATIMIZDA QONUN USTUVORLIGINI TA'MINLASHDA HUQUQIY MADANIYATNING AHAMIYATI

Annotatsiya: Mazkur maqolada mamlakatimizda qonun ustuvorligini ta'minlashda huquqiy madaniyatning ahamiyati ilmiy-falsafiy jihatdan asoslab berilgan. Shuningdek, huquqiy madaniyatni shakllantirish yuzasidan taklif va mulohazalar bilan boyitilgan.

Tayanch tushunchalar: qonun ustuvorligi, taraqqiyot strategiyasi, fuqorolik jamiyati, huquqiy ong, huquqiy tarbiya, huquqiy madaniyat.

Jahon miqyosida rivojlangan davlatlarning bosh maqsadi – huquqiy demokratik fuqorolik jamiyatini barpo etish hisoblanadi. Ushbu maqsadni amalga oshirishda har bir davlat o'zining ijtimoiy-iqtisodiy, tabiiy-geografik sharoiti hamda fuqorolarining huquqiy madaniyat darajasidan kelib o'zining strategik yo'nalishlarini belgilab oladi.

Xususan, jahon hamjamiyati Yangi O'zbekiston deya e'tirof etayotgan yurtimizda ham bu borada bir qator yo'nalishlar belgilab olingan. Jumladan, 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi 7 ta yo'nalishni o'z ichiga oladi. Bular quyidagilar:

inson qadrini yuksaltirish va erkin fuqarolik jamiyatini yanada rivojlantirish orqali xalqparvar davlat barpo etish;

mamlakatimizda adolat va qonun ustuvorligi tamoyillarini taraqqiyotning eng asosiy va zarur shartiga aylantirish;

milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o'sish sur'atlarini ta'minlash; adolatli ijtimoiy siyosat yuritish, inson kapitalini rivojlantirish;

ma'naviy taraqqiyotni ta'minlash va sohani yangi bosqichga olib chiqish;

milliy manfaatlardan kelib chiqqan holda umumbashariy muammolarga yondashish;

mamlakatimiz xavfsizligi va mudofaa salohiyatini kuchaytirish, ochiq, pragmatik va faol tashqi siyosat olib borish.¹

Bizning tadqiqot obyektimiz Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi 2-yo‘nalishi mamlakatimizda adolat va qonun ustuvorligi tamoyillarini taraqqiyotning eng asosiy va zarur shartiga aylantirishga bag‘ishlangan hisoblanadi. Ushbu yo‘nalishda quyidagi maqsadlarni belgilangan;

Mulkiy huquqlarning daxlsizligini ishonchli himoya qilish hamda davlat organlarining mulkiy munosabatlarga noqonuniy aralashuvini cheklash.

Qonun ustuvorligi va konstitutsiyaviy qonuniylikni ta‘minlash hamda inson qadrini ushbu jarayonning bosh mezoni sifatida belgilash.

Davlat organlari va mansabdor shaxslarning faoliyati ustidan samarali sud nazoratini o‘rnatish hamda fuqaro va tadbirkorlik subyektlarining odil sudlovga erishish darajasini oshirish.

Jamoat xavfsizligini ta‘minlash, huquqbuzarliklarning sodir etilishiga sabab bo‘lgan shart-sharoitlarni o‘z vaqtida aniqlash va bartaraf etishning samarali tizimini yaratish.

Huquqni muhofaza qiluvchi organlarning yangi qiyofasini shakllantirish va ularning faoliyatini xalq manfaatlari, inson qadr-qimmati, huquq va erkinliklarini samarali himoya qilishga yo‘naltirish.

Sud va boshqa organlar hujjatlarining o‘z vaqtida va to‘liq ijrosini ta‘minlash.

Advokatura institutining inson huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini himoya qilishdagi salohiyatini tubdan oshirish, shuningdek, aholi va tadbirkorlik subyektlarining malakali huquqiy xizmatlarga bo‘lgan talabini to‘liq qondirish.

Faol fuqarolik jamiyatini rivojlantirish hamda fuqarolar o‘rtasida qonunga hurmat va itoat qilish hissini shakllantirish.²

Yuqoridagi maqsadlarni amalga oshirishda fuqorolarning huquqiy madaniyat darajasini inobatga olish muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki, jamiyatning huquqiy madaniyat darajasi demokratik huquqiy davlat barpo etishning negizi hisoblanadi.

Huquqiy demokratik fuqarolik jamiyatini barpo etishni maqsad qilgan yurtimizda huquqiy madaniyatni yuksaltirish dolzarb ahamiyatga ega. Huquqiy madaniyatni yuksaltirish haqida mulohaza qilishdan oldin, huquqiy madaniyat tushunchasining mazmun-mohiyatiga e‘tibor qaratishni lozim topdik.

Rossiyalik taniqli huquqshunos A.Nikitin huquqiy madaniyatga ta‘rif berib, uning mohiyatini ochib berar ekan, huquqiy madaniyat nima, u qanday bo‘limlardan tashkil topganligini bilish uchun uni bino shaklida tasavvur qilishni taklif etadi va bu binoni uch qavatdan iborat deb ko‘rsatadi. U binoning birinchi qavatiga huquqiy bilimlar va ulardan foydalana olishni joylashtiradi. Ikkinchi qavatga huquqqa bo‘lgan munosabatni va nihoyat uchinchi qavatga esa huquqiy mazmunga ega bo‘lgan vaziyatlarda shaxsning faoliyati va xulq-atvorini kiritadi. Har qanday bino singari, bu uyning ham poydevori mavjud bo‘lib, uni axloqiy va mafkuraviy, siyosiy-huquqiy

¹ Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси. -Тошкент: О‘zbekiston, – 2021. – Б.230

² Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси. -Тошкент: О‘zbekiston, – 2021. – Б.230

qarashlar, e'tiqodlar tashkil etishi ta'kidlaganlar. Huquqiy madaniyat nafaqat huquqiy bilimlarga ega bo'lish balki ularni hayotda amaliyotga qo'llashdir.³

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси. -Тошкент: О'zbekiston, – 2021. – Б.230.

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга мурожаатномаси // Халқ сўзи. 2020 йил 25 январь.

3. Gapparova.S.X. Yuksak huquqiy madaniyat–mamlakat taraqqiyoti kafolati //International conference on learning and teaching. – 2022. – Т. 1. – №. 1

www.lex.uz

³ Gapparova.S.X. Yuksak huquqiy madaniyat–mamlakat taraqqiyoti kafolati //International conference on learning and teaching. – 2022. – Т. 1. – №. 1